

USTEC·STES

Intersindical Alternativa de Catalunya (IAC)

www.sindicat.net

Franqueig
concertat
02/444

Número 501

**Eina Sindical
Secretaria de la Dona**

DAVANT LA REPRESSIÓ, COEDUCACIÓ

Editorial

ASCENS DE LA ULTRADRETA I AUGE DEL FEMINISME

Tenim per davant un nou 8 de març, un nou Dia Internacional de la Dona, i hem de tornar a manifestar el nostre rebuig a les polítiques dutes a terme per les estructures d'ultradreta que ens governen.

Arreu del món estem vivint en els últims anys un ascens polític de la dreta més conservadora, fonamentalista i populista. Les dones estem patint un ordre econòmic, polític, cultural i social anacrònic, una situació en què el capitalisme més ortodox té el control econòmic, i la dreta més radical, el domini polític i jurídic de la nostra societat. Tot plegat ens recorda temps passats, quan les dones havien de lluitar pel nostre dret més fonamental: el dret a la vida en llibertat.

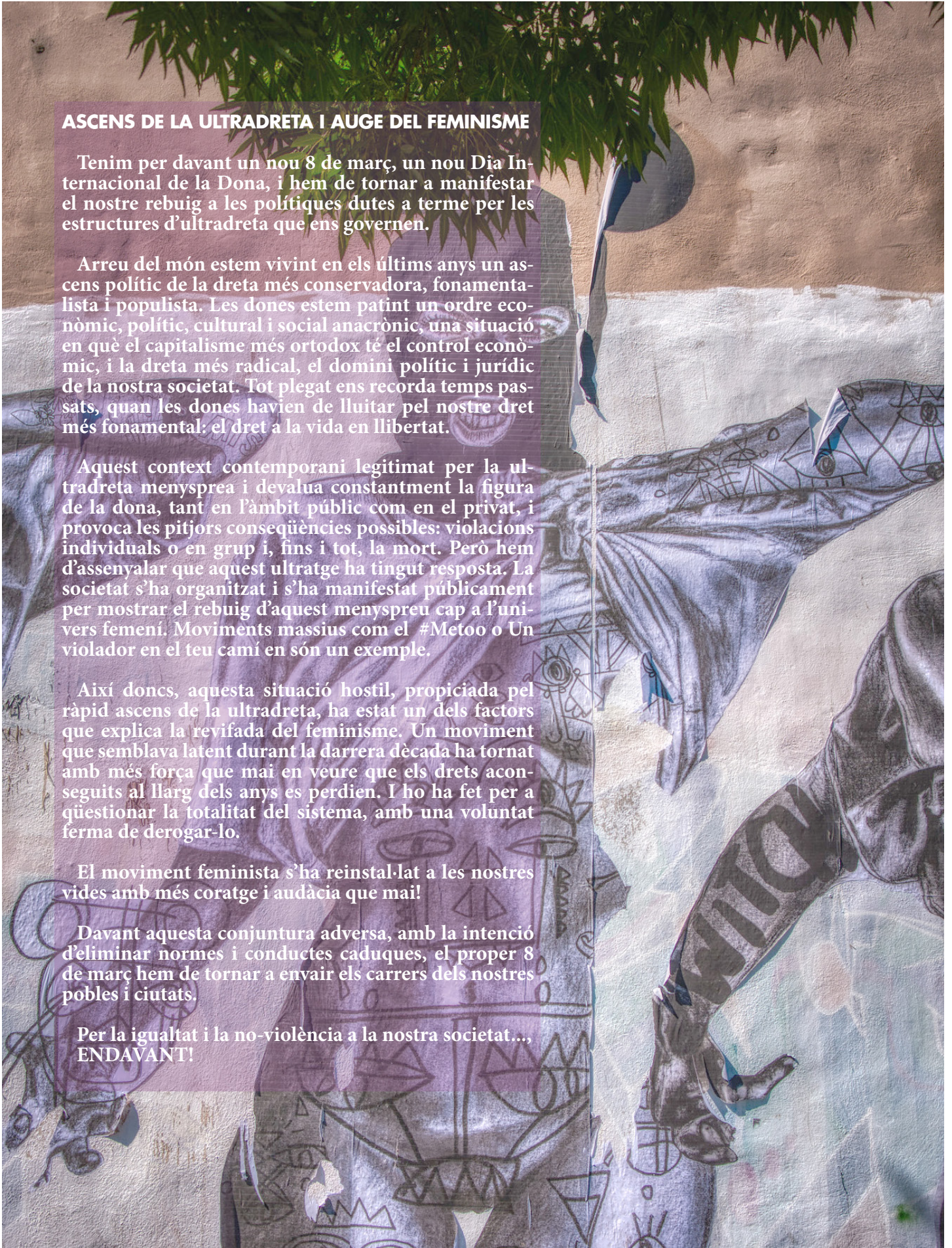
Aquest context contemporani legitimat per la ultradreta menysprea i devalua constantment la figura de la dona, tant en l'àmbit públic com en el privat, i provoca les pitjors conseqüències possibles: violacions individuals o en grup i, fins i tot, la mort. Però hem d'assenyalar que aquest ultratge ha tingut resposta. La societat s'ha organitzat i s'ha manifestat públicament per mostrar el rebuig d'aquest menyspreu cap a l'univers femení. Moviments massius com el #Metoo o Un violador en el teu camí en són un exemple.

Així doncs, aquesta situació hostil, propiciada pel ràpid ascens de la ultradreta, ha estat un dels factors que explica la revifada del feminisme. Un moviment que semblava latent durant la darrera dècada ha tornat amb més força que mai en veure que els drets aconseguits al llarg dels anys es perdien. I ho ha fet per a qüestionar la totalitat del sistema, amb una voluntat ferma de derogar-lo.

El moviment feminista s'ha reinstal·lat a les nostres vides amb més coratge i audàcia que mai!

Davant aquesta conjuntura adversa, amb la intenció d'eliminar normes i conductes caduques, el proper 8 de març hem de tornar a envair els carrers dels nostres pobles i ciutats.

Per la igualtat i la no-violència a la nostra societat...,
ENDAVANT!

EL PROGRAMA «COEDUCA'T» HAURIA DE SER, TAMBE, UNA EINA DE PREVENCIÓ DE LES ACTI-TUDS FEIXISTES

Al congrés constituent d'USTEC del novembre del 1978 el sindicat es manifestava clarament a favor de l'escola pública i la definia, entre d'altres coses, com a coeducadora.¹ L'any 1979 publicàvem un article anomenat «Aprentatge de rols masculins i femenins a l'escola segons la teoria feminista». Fa 40 anys, doncs, que la Secretaria de la Dona d'USTEC·STEs, un espai no mixt, exigim al Departament que posi damunt la taula tot el que fa referència al concepte de coeducació, generem materials adreçats al professorat i fem difusió de materials feministes.

Ens atreviríem a afirmar que el Departament d'Educació va començar tímidament a introduir terminologia específica sobre la perspectiva de gènere, a generar documents, programes i formació específica en matèria de feminisme gràcies a l'auge de la pressió exercida pel moviment feminista, que va culminar en la primera vaga general feminista el 8 de març del 2018 (que nosaltres vàrem convocar) i tota la tasca prèvia dels petits grups autònoms de dones que a Catalunya ja fa 40 anys que feien aquesta demanda, entre d'altres, la Secretaria de la Dona d'USTEC·STEs.

Sobre la perspectiva de gènere

Així doncs, en la resolució d'oposicions del curs passat, per exemple, a proposta del nostre sindicat, el De-

partament d'Educació demanava explícitament que la programació que defensessin els i les aspirants havia de contemplar la perspectiva de gènere. Per primera vegada, doncs, s'introduïa aquest concepte com un criteri bàsic a l'hora d'elaborar una programació didàctica.

Si bé hem d'estar satisfetes que aquests termes comencin a aparèixer en els documents institucionals, no podem deixar de denunciar que aquesta mesura encara és molt lluny de l'objectiu que per al nostre sindicat significaria un compromís ferm: instaurar la coordinació en coeducació dins de cada centre educatiu i garantir una formació gratuïta i extensiva a tot el professorat, ja que venim d'un context històric en què el professorat no ha rebut la formació adequada, cosa que hi podia generar dubtes i inquietuds.

La perspectiva de gènere ha de d'estar present en els currículums de les formacions inicials, dels graus, dels postgraus i dels màsters, així com en l'estructura dels centres educatius.

Sobre la coeducació

Durant el mes de juny del 2019 el Departament d'Educació va convocar el MUCE (Marc Unitari de la Comunitat Educativa) a una reunió amb dos càrrecs del Departament d'Educació (Carles Martínez Quiroga

i Ignasi Garcia Plata), en què, entre altres temes, es va tractar la coeducació. Els integrants del MUCE compartíem majoritàriament dues qüestions com a mínim: en primer lloc, calia que tot el professorat rebés una formació específica relativa a aquest tema; i en segon lloc, cal que la persona que assumeixi la responsabilitat de la coordinació de coeducació tingui una compensació horària (descàrrega d'horari lectiu) i econòmica (com la que tenen la resta de coordinacions).

El Departament ens va negar les dues demandes. La primera perquè aposten pel que en diuen "formació del salt d'aigua o taca d'oli", i la segona perquè ja ho assumiria una persona de l'equip directiu (com si no tinguessin prou feina, sobretot burocràtica). En conclusió, tot i que que les instruccions d'inici de curs regulen que una persona de la comunitat educativa, concretament del consell escolar, assumeixi la coordinació de coeducació, no deixa de ser quelcom que queda reflectit al paper, però si no hi ha un pla específic i sobretot una inversió de recursos per assolir aquest objectiu, no tindrà una incidència real en els centres.

La figura de la coordinació de coeducació als centres educatius ha anat apareixent i desapareixent en funció dels responsables polítics del Departament d'Educació. Les competències i objectius del càrrec han estat diversos però en cap moment ha tingut el caràcter i les condicions que hem demanat reiteradament. És imprescindible que s'inverteixin recursos per formar tot el professorat i que la persona que assumeixi aquesta funció dins el centre formi part del claustre amb un temps específic per a poder desenvolupar aquesta tasca.

Hem d'afegir-hi que un contingut com aquest als centres educatius s'ha de plantejar com una àrea amb un espai propi. Moltes dones referents en coeducació subscriuen aquesta visió; Mercè Otero Vidal, Amparo Tomé González, Marian Moreno Llana, Carmen Ruiz Repullo...

De la manera que es vol implantar, sense invertir-hi gaires recursos o cap, continuarà sent quelcom que es durà a terme als centres on hi hagi una voluntat específica i individual d'algun o alguna professional especialment sensibilitzada en aquest tema. Perquè tingui un recorregut seriós s'ha de desenvolupar amb la garantia que s'implantarà a tots els centres educatius i que incidirà en tot l'alumnat de Catalunya. No pot ser un pla que afecti un nombre reduït de centres, amb el perill que una part dels centres públics l'utilitzi com a eina de màrqueting, la qual cosa és inadmissible en una xarxa pública.

El setembre del 2019 diversos mitjans de comunicació feien públic que s'iniciaven als centres catalans dos programes: un d'anomenat «Coeduca't» i l'altre sobre educació afectivo-sexual a les escoles. Cap d'aquests dos documents no ha passat per la Mesa Sectorial de Negociació, tot i que ho hem demanat insistentment. El Departament al·lega que els sindicats no tenim competències en qüestions de currículum, com si el fet d'introduir-hi aquests continguts no tingués conseqüències laborals per al professorat, especialment perquè es trobaran que hauran d'abordar uns continguts per als

quals no han rebut cap mena de formació i que, a més, poden generar reticències de les famílies més conservadores, tal com passa a Andalusia, on hi ha hagut denúncies al professorat que ha introduït en el currículum la perspectiva de gènere.

Recordem què deia Rafaela Subías de la Fuente quan explicava els inicis de la Comissió de la Dona d'USTEC-STEs, grup de treball creat el 1980: "Els nostres primers treballs s'adreçaven a proporcionar a la pràctica docent una nova mirada crítica, la de gènere, perquè consideràvem que com a mestres, som transmissores dels rols que culturalment s'atribueixen a homes i dones i que l'acció sindical havia de sortir d'un camp limitat, centrat exclusivament en reivindicacions d'ordre laboral o econòmic."

No acceptarem, doncs, que el Departament d'Educació ens digui que el currículum no és competència nostra i que no s'ha de negociar amb la part social de la comunitat educativa.

Hi ha diversos models de plans d'actuació en aquest sentit però el pioner ha estat el projecte Skolae de Navarra (Euskal Herria). Skolae també va néixer com un pla pilot aplicat a pocs centres però la intenció era implantar-lo en 4 cursos a tots els centres de Navarra. Esperem que «Coeduca't» hagi pres com a referent aquest model.

Dones lactants a les oposicions docents d'aquest 2020

Aquest curs ens vàrem proposar donar sortida a una demanda que algunes afiliades havien fet durant les darreres oposicions: defensar el dret de les dones que opten per la lactància materna directa a poder gaudir-ne durant el procediment d'oposicions.

Després de posar-nos en contacte amb diferents associacions i professionals que tracten aquest tema, ens va quedar clar que no hi havia constància que cap procés selectiu hagués tingut en compte aquesta demanda i que, per tant, no havia estat normativitzada per cap resolució.

A demanda d'USTEC-STEs a la Mesa Sectorial de Negociació del mes de desembre, enguany les dones que opten per la lactància materna directa podran exercir el seu dret durant el procediment d'oposicions.

Es tracta d'un guany significatiu perquè és un reconeixement d'una demanda feminista que dona sentit a la nostra tasca diària de lluita pels drets de les dones i que ens serveix com a exemple per a transmetre a l'Administració què vol dir implementar mesures que contemplin la perspectiva de gènere.

1. 25 Anys d'USTEC-STEs. Crònica d'un viatge. 2002.

Perquè volem que la **COEDUCACIÓ** sigui
un eix transversal del currículum educatiu!

LA IMPLEMENTACIÓ DEL PROGRAMA «COEDUCA'T»

Volíem saber aproximadament quin ha estat fins ara l'impacte del programa «Coeduca't» als centres educatius, especialment en les i els docents. És per això que vàrem escollir docents voluntaris d'arreu de Catalunya per passar-los una petita enquesta que més que no pas donar-nos un resultat quantitatiu, ens proporciona una mostra qualitativa de quin és el grau de coneixement d'alguns docents sobre el programa.

Hem entrevistat una mostra de 70 persones i n'hem seleccionat 20 (10 d'EI, EP i PL i 10 d'ES, FP i EOI) procurant que hi hagués una representació de tots els territoris i etapes educatives.

De les respostes se'n pot extreure la conclusió següent: una gran part del professorat no coneix profundament cap dels termes que inclouen el programa, ni el de coeducació, ni les funcions que s'encomanen a la persona que assumeix la responsabilitat d'aquesta coordinació.

Vallès Occidental

Docent de primària, funcionari de carrera.

Ocupes un càrrec directiu? Sí.

Quina informació tens sobre el programa «Coeduca't»?

No el conec.

Saps res sobre la figura del coordinador/a de coeducació del centre?

Una mestra del claustre es va oferir voluntària per ocupar el càrrec.

Què sabries dir sobre el concepte de coeducació?

És la manera com hem d'educar els infants en igualtat de condicions, independentment que siguin nens o nenes.

Vallès Oriental

Docent de primària, funcionària de carrera.

Ocupes un càrrec de coordinació? Sí.

Quina informació tens sobre el programa «Coeduca't»?

Cap. No sé quin és aquest programa.

Saps res sobre la figura del coordinador/a de coeducació del centre?

Abans en teníem però actualment no hi ha ningú al centre que faci aquesta funció.

Què sabries dir sobre el concepte de coeducació?

Una educació que contempli la igualtat d'oportunitats sigui quin sigui el gènere, tot evitant estereotips. Aprendre a canviar rutines i pensaments sexistes que estan normalitzats.

Barcelonès

Docent de primària, funcioària de carrera.

Ocupes un càrrec directiu o de coordinació? No.

Quina informació tens sobre el programa «Coeduca't»?

Cap.

Saps res sobre la figura del coordinador/a de coeducació del centre?

Sí. És la persona que coordina les activitats/diades coeducatives.

Què sabries dir sobre el concepte de coeducació?

Educar en la igualtat de gènere.

Baix Ebre

Docent de primària, interina.

Ocupes un càrrec directiu o coordinació? No.

Quina informació tens sobre el programa «Coeduca't»?

Cap.

Saps res sobre la figura del coordinador/a de coeducació del centre?

No.

Què sabries dir sobre el concepte de coeducació?

Educació igual per a ambdós sexes sense cap tipus de discriminació.

DOCENTS I
PERSONAL
LABORAL
D'EI I EP

Garraf

Docent de primària, interina substituïda.

Ocupes un càrrec directiu o coordinació? No.

Quina informació tens sobre el programa «Coeduca't»?

Cap informació.

Saps res sobre la figura del coordinador/a de coeducació del centre?

Dedueixo que hauria de ser la professional amb formació i experiència en coeducació i feminismes que realitza tasques de formació interna, impuls, coordinació, accions, seguiment i avaluació per incorporar en l'organització i estructura del centre la practica educativa coeducativa (també a famílies, a més de l'alumnat i docents/personal laboral).

Què sabries dir sobre el concepte de coeducació?

És un paradigma educatiu de transformació social amb una metodologia i mirada conscient educativa que afecta tots els nivells d'organització, estructura, relacions, continguts, espais de l'escola i a alumnat, docents/personal laboral i famílies-barri per tal de corregir la desigualtat de gènere existent i interioritzada conscient o inconscientment, tant en àmbits del treball dels estereotips de gènere, mite de l'amor romàntic, respecte al cos i al dels altres, orientació-identitat-expressió de gènere, projectes vitals, música-pel·lícules-videojocs, expressió corporal, alimentació, conductes de risc, masculinitat tòxica, expressió de les emocions, autoestima femenina, etc.

Pla d'Urgell

Docent d'educació infantil, funcionària de carrera.

Ocupes un càrrec directiu? Sí.

Quina informació tens sobre el programa «Coeduca't»?

Poca cosa.

Com has obtingut aquesta informació?

Una xerrada.

Saps res sobre la figura del coordinador/a de coeducació del centre?

No res.

Què sabries dir sobre el concepte de coeducació?

Educar tots per igual sense distincions de gènere en tots els aspectes.

Tarragonès

Docent d'educació infantil, funcionària de carrera.

Ocupes un càrrec directiu o de coordinació? No.

Quina informació tens sobre el programa «Coeduca't»?

És un programa del Departament d'Educació per treballar aspectes bàsics de coeducació als centres educatius.

Com has obtingut aquesta informació?

D'una companya del sindicat USTEC·STEs.

Saps res sobre la figura del coordinador/a de coeducació del centre?

No. Aquest curs, a l'escola on treballa, hem creat la comissió de coeducació.

La Noguera

Personal laboral.

Quina informació tens sobre el programa «Coeduca't»?

Cap.

Saps res sobre la figura del coordinador/a de coeducació del centre?

No com a tal.

Què sabries dir sobre el concepte de coeducació?

Educar per igual el sexe masculí i femení.

Alt Empordà

Docent de primària, funcionària de carrera.

Ocupes un càrrec directiu? Sí.

Quina informació tens sobre el programa «Coeduca't»?

No en sabia res.

Saps res sobre la figura del coordinador/a de coeducació del centre?

No. Al nostre centre no tenim aquesta figura.

Què sabries dir sobre el concepte de coeducació?

Per ara el que fem és revisar els textos del centre per tal que hi estiguin inclosos els 2 sexes: els/les.

La Selva

Docent de primària, funcionària de carrera.

Ocupes un càrrec directiu? Sí.

Quina informació tens sobre el programa «Coeduca't»?

No en sé res.

Saps res sobre la figura del coordinador/a de coeducació del centre?

Intenta educar en la igualtat de gènere.

Què sabries dir sobre el concepte de coeducació?

Pretén aconseguir la igualtat mitjançant el reconeixement de la diferència de gènere.

Baix Ebre

Docent de cicles formatius, funcionari de carrera.

Ocupes un càrrec directiu o de coordinació? No.

Quina informació tens sobre el programa «Coeduca't»?

És un programa per treballar perspectives de gènere i sexualitat.

Com has obtingut aquesta informació?

Pel claustre.

Saps res sobre la figura del coordinador/a de coeducació del centre?

No en sé res.

Què sabries dir sobre el concepte de coeducació?

Educar en les mateixes oportunitats independentment del gènere, corregir discriminacions i prevenir violències de gènere.

Gironès

Docent de cicles formatius, funcionari de carrera.

Ocupes un càrrec directiu o de coordinació? No.

Quina informació tens sobre el programa «Coeduca't»?

Sé que a principis de curs ens en van parlar per sobre en alguna reunió o claustre.

Com has obtingut aquesta informació?

A través de l'equip directiu.

Saps res sobre la figura del coordinador/a de coeducació del centre?

Sé qui és del centre.

Què sabries dir sobre el concepte de coeducació?

Es tracta de transmetre el valor de la igualtat entre gèneres des de l'escola, per tal de respectar tant l'altre gènere com les diferents tipologies d'identitat sexual, famílies...

Segrià

Docent d'educació secundària, funcionària de carrera.

Ocupes un càrrec directiu o de coordinació? No.

Quina informació tens sobre el programa «Coeduca't»?

Poca.

Com has obtingut aquesta informació?

Per Internet.

Saps res sobre la figura del coordinador/a de coeducació del centre?

No.

Què sabries dir sobre el concepte de coeducació?

Educar per al respecte i igualtat de gènere; educar en el respecte envers l'altre gènere, raça, religió i fins i tot per l'afinitat sexual.

Vall d'Aran

Docent de cicles formatius, funcionària de carrera.

Ocupes un càrrec de coordinació? Sí.

Quina informació tens sobre el programa «Coeduca't»?

Poca.

Com has obtingut aquesta informació?

No l'he obtingut, me la imagino.

Saps res sobre la figura del coordinador/a de coeducació del centre?

No, només cotutor, mediador...

Què sabries dir sobre el concepte de coeducació?

Educar entre iguals.

Segrià

Docent de centre de formació d'adults, funcionari de carrera.

Ocupes un càrrec directiu o de coordinació? No.

Quina informació tens sobre el programa «Coeduca't»?

Cap.

Saps res sobre la figura del coordinador/a de coeducació del centre?

No.

Què sabries dir sobre el concepte de coeducació?

Suposo que és educar compartidament: professorat/alumnat/família.

DOCENTS
DE FP, ES,
EOII
I
CFA

Barcelonès

Docent d'EOI, funcionària de carrera.

Ocupes un càrrec directiu? Sí.

Quina informació tens sobre el programa «Coeduca't»?

Poca.

Com has obtingut aquesta informació?

Vam fer una xerrada sobre coeducació al centre.

Saps res sobre la figura del coordinador/a de coeducació del centre?

Sí.

Què sabries dir sobre el concepte de coeducació?

Reconeixement de les potencialitats i les individualitats de l'alumnat, independentment del sexe.

Montsià

Docent de cicles formatius, funcionari de carrera.

Ocupes un càrrec directiu o de coordinació? No.

Quina informació tens sobre el programa «Coeduca't»?

Doncs cap, però potser sí que m'ha arribat alguna cosa i jo no m'he preocupat de mirar-ho. Ara seria més receptiva.

Saps res sobre la figura del coordinador/a de coeducació del centre?

Hi ha aquesta figura?

Què sabries dir sobre el concepte de coeducació?

Falta una bona política per fer realitat aquest concepte. Crec que els estereotips de gènere continuen vigents a les escoles no tan sols pel que fa a l'alumnat sinó també al professorat. Els canvis, per desgràcia, no són del tot esperançadors.

Personalment no deixo passar cap activitat, lectura, implementació, etc. a l'aula en què es visioni una educació sexista.

Baix Empordà

Docent d'educació secundària, interina.

Ocupes un càrrec directiu o de coordinació? No.

Quina informació tens sobre el programa «Coeduca't»?

No en tinc cap.

Saps res sobre la figura del coordinador/a de coeducació del centre?

Res.

Què sabries dir sobre el concepte de coeducació?

Cal educar de la mateixa manera a tothom, independentment del gènere.

Segarra

Docent d'educació secundària, interina.

Ocupes un càrrec de coordinació? Sí.

Quina informació tens sobre el programa «Coeduca't»?

Cap.

Saps res sobre la figura del coordinador/a de coeducació del centre?

No.

Què sabries dir sobre el concepte de coeducació?

Sistema educatiu que potencia les capacitats de cadascú, independentment del seu sexe.

Alt Maresme

Docent d'EOI, funcionari de carrera.

Ocupes un càrrec directiu? Sí.

Quina informació tens sobre el programa «Coeduca't»?

És un programa que té com a objectiu vetllar per la igualtat i el respecte de totes les persones des d'una perspectiva de gènere.

Com has obtingut aquesta informació?

A través del Departament d'Educació.

Saps res sobre la figura del coordinador/a de coeducació del centre?

Sí.

Què sabries dir sobre el concepte de coeducació?

Sí, el centre existeix una coordinació lingüística i de cohesió social, que s'encarrega d'aquesta tasca de coeducació i de vetllar per la igualtat de gènere en tots els aspectes del centre.

FORMACIÓ INICIAL DEL PERSONAL DOCENT

Si bé la formació permanent del personal docent és un punt bàsic que cal tractar, no podem perdre de vista que per tal que la perspectiva de gènere incideixi significativament a les aules, cal que tots i totes les professionals rebin formació específica, també, en la seva formació inicial, tant als graus de magisteri i al màster de secundària com als currículums dels cicles formatius i altres graus del personal que intervé a les aules.

És per això que ens vàrem proposar d'analitzar els plans d'estudi dels graus d'educació infantil i primària de les vuit universitats públiques catalanes a fi de localitzar assignatures específiques que incloguessin aquest tipus de continguts. El resultat ha estat que no hem trobat dins dels diferents plans d'estudis cap assignatura ni de formació bàsica ni obligatòria sobre coeducació o igualtat de gènere.

Les diferents assignatures que s'ofereixen amb temari relacionat amb la perspectiva de gènere són optatives i amb un reconeixement de crèdits baix.

Aquest fet deixa a la bona voluntat o sensibilització de l'alumnat escollir formar-se o esquivar en la seva formació la competència de gènere.

Recordem que les assignatures de la formació inicial dels estudis de magisteri es divideixen en aquestes categories, ja que contenen una formació teòrica i pràctica distribuïda en matèries de:

- Formació bàsica. Són de caràcter obligatori i les que es reconeixen en canviar d'estudis entre titulacions similars.
- Obligatòries. Assignatures, també obligatòries, que hauràs de cursar en realitzar uns estudis de grau.
- Optatives. Són assignatures que han de ser triades entre les proposades del grau a partir dels interessos o itinerari acadèmic i professional que l'alumne/a vol seguir.
 - Pràctiques externes.
 - Treball final de grau.
 - Han d'incloure també matèries que garanteixin del coneixement d'una tercera llengua, preferentment l'anglesa.

En el grau de primària com a assignatures de formació bàsica i obligatòries tenim:

Assignatures de formació bàsica i obligatòries

1r curs	2n curs
<ul style="list-style-type: none"> - Educació i Contexts Educatius - Mirem el Món: Projectes Transdisciplinaris - Comunicació i Interacció educativa I II III - Teories i Pràctiques Contemporànies en Educació - Llenguatges i Contexts I II III - Matemàtiques per a Mestres 	<ul style="list-style-type: none"> - Aprenentatge i Desenvolupament I - Didàctica i Desenvolupament Curricular - Context Social i Gestió Escolar - Educació Física en l'Educació Primària - Aprenentatge de les Matemàtiques i Currículum - Llenguatges i Currículums - Ensenyaments i Aprenentatge del Coneixement del Medi Natural, Social i Cultural - Educació Musical i Visual - Pràcticum I
3r curs	4rt curs
<ul style="list-style-type: none"> - Aprenentatge i Desenvolupament II - Diferències i Inclusió - Llengües i Aprenentatge - Gestió i Innovació a l'Aula de Matemàtiques - Educació Musical, Visual i Aprenentatge - Planificació, Investigació i Innovació - Didàctica de les Ciències Experimentals - Didàctica de les Ciències Socials - Educació Física i la seva Didàctica I - Projecte Lingüístic de Centre i Plurilingüisme - Pràcticum I II III 	<ul style="list-style-type: none"> - Pràcticum IV i V - Treball de Final de Grau

A les optatives podem trobar alguns continguts més explícits, com ara:

Grau Infantil de la Universitat de Girona té una assignatura optativa de 3 crèdits

Educació estètica i vida quotidiana: postmoderna, multicultural, feminista, ecològica.

Únic **contingut** que hi fa referència específica:

- Estètiques, experiència estètica i educació estètica amb una perspectiva postmoderna, multicultural, feminista, ecològica.

Grau Primària / Infantil / Educació Social / Pedagogia de la Universitat Autònoma. Assignatura optativa compartida.

Educació per a la ciutadania.

Únic contingut: Visibilitzar el sexisme i les desigualtats, crear consciència i opinió fonamentada.

No hem trobat cap assignatura específica, doncs, que en els graus de magisteri abordi de manera específica aquests continguts. Tanmateix, l'alumnat ha d'assolir objectius i competències sobre la igualtat de gènere:

Objectius i competències

Objectiu: Fomentar una professionalització basada en els drets fonamentals d'igualtat d'oportunitats i accessibilitat universal de les persones amb discapacitat i entre homes i dones, en els valors propis de la cultura de la pau i els valors democràtics, entenent la cultura i l'esforç com a valors.

Competències generals

- Respectar els drets fonamentals d'igualtat entre homes i dones, la promoció dels drets humans i els valors propis d'una cultura de la pau i de valors democràtics.

Competències específiques

Coneixements, habilitats (saber i saber fer) que s'esperen de les persones s'hi guardin:

- Dissenyar i regular espais d'aprenentatge en contextos de diversitat que atenguin les necessitats singulars educatives dels estudiants, la igualtat de gènere, l'equitat i el respecte als drets humans.

- Mantenir una actitud de respecte al medi (natural, social i cultural) per fomentar valors, comportaments i pràctiques que atenguin a la igualtat de gènere, equitat i respecte als drets humans. Pel que fa a l'estructura del pla d'estudis del màster de Formació de Professorat d'Educació Secundària Obligatòria i Batxillerat, Formació Professional i Ensenyament d'Idiomes s'ajusta al que estableix l'Ordre ministerial ECI/3858/2007, de 27 de desembre, BOE 29 de desembre, la qual determina els tres mòduls que configuren 52 dels 60 crèdits del màster.

El màster consta d'un únic curs de 60 crèdits. Aquests ensenyaments s'estructuren d'acord amb les matèries i àmbits docents de l'educació secundària obligatòria i del batxillerat. Contenen una formació teòrica i pràctica distribuïda en:

- Matèries obligatòries.
- Matèries optatives.
- Seminaris.
- Pràctiques externes.
- Treballs dirigits.
- Treball de fi de màster.

Estructura del pla d'estudis		
Caràcter		Crèdits
Obligatori		15
Optatiu		27
Treball de fi de màster		6
Pràctiques externes		12
	Total	60

Els 15 crèdits obligatoris equivalen a la matèria Formació Psicopedagògica i Social. Llegint-ne tant els continguts com els objectius i les competències, no veiem que estiguin explicitats enlloc el concepte de coeducació, ni cap de relacionat amb la perspectiva de gènere.

Per tant, tampoc aquests termes no tenen un espai específic en la formació inicial del professorat de secundària. D'altra banda, hem trobat que hi ha una institució vinculada a les universitats que *vetlla* per aquests temes. La Xarxa Vives d'Universitats es defineix així:

És una institució sense ànim de lucre que representa i coordina l'acció conjunta de 22 universitats.

La finalitat de la Xarxa Vives és potenciar les relacions entre les institucions universitàries de Catalunya, el País Valencià, les Illes Balears, Catalunya del Nord, Andorra i Sardenya, i també d'altres territoris amb vincles geogràfics, històrics, culturals i lingüístics comuns, per tal de crear un espai universitari que permeti coordinar la docència, la recerca i les activitats culturals i potenciar la utilització i la normalització de la llengua pròpia.

La Xarxa afirma també que promou la cohesió de la comunitat universitària i reforça la projecció i l'impacte de la universitat en la societat. Desenvolupa la seva missió:

- Mitjançant una sistemàtica de treball coordinat i copartit, fonamentat en l'equitat entre els seus membres, la qualitat i el servei.
- Formulant propostes conjuntes de les universitats i facilitant-ne la inclusió en l'agenda social i política de cada realitat administrativa.
- Contribuint a fer encara més forta l'educació superior i la recerca.

La Xarxa parla de «Guies per a una docència universitària amb perspectiva de gènere» elaborades per a les unitats d'igualtat de les **universitats de la Xarxa Vives** i que han publicat en una col·lecció d'onze volums. Les

publicacions estan adreçades al professorat i ofereixen recursos per eliminar la ceguesa al gènere en la docència, la recerca i la gestió universitàries.

L'objectiu d'aquestes guies és oferir recursos que permetin al professorat universitari prestar atenció a les dinàmiques de gènere que tenen lloc en l'entorn d'aprenentatge i adoptar mesures que assegurin que s'atén la diversitat d'estudiants. L'alumnat podrà disposar així de noves eines per identificar els estereotips, les normes i els rols socials de gènere, desenvolupar el seu esperit crític i adquirir competències que li permetran evitar la ceguesa al gènere en la seva pràctica professional futura.

Aquestes guies volen dotar els i les docents d'eines i recursos per incloure la perspectiva de gènere dins de les bones pràctiques en la seva tasca docent, però com que no són prescriptives, el professorat pot optar per seguir-les o no.

Els graus i màsters a Catalunya incorporaran la perspectiva de gènere a partir del curs 2020-2021

Els graus i màsters que s'imparteixen a les universitats catalanes hauran de superar una avaluació per garantir que incloguin la perspectiva de gènere. L'objectiu és que les titulacions passin per una avaluació que elimini la desigualtat de gènere. Es tracta d'una iniciativa pionera a Europa que obligarà les universitats a posar-se al dia i adaptar les guies docents, els programes de les assignatures, els currículums i les metodologies de docència per garantir aquest enfocament el curs 2020-21. L'acord es basa en el document «Marc general per a la incorporació de la perspectiva de gènere en la docència universitària», que estableix pautes i recomanacions per facilitar la incorporació efectiva de la perspectiva de gènere a la universitat i que també proposa que el personal docent dels centres es formi en aquest sentit. Així, es dona compliment a l'article 28.1 de la llei catalana d'igualtat efectiva de dones i homes (17/2015), que indica que la perspectiva de gènere i els estudis sobre les dones han de ser promoguts i inclosos en els estudis de grau i de postgrau de totes les disciplines i que serà tinguada en compte en les acreditacions.

En l'elaboració d'aquest document marc s'ha pres com a base l'informe «La perspectiva de gènere en docència i recerca a les universitats de la Xarxa Vives».

En el camp dels cicles formatius, dels quals tenim més professionals a les aules, també n'hem analitzat el pla d'estudis i hem buscat continguts que incloguin terminologia relacionada amb la perspectiva de gènere i coeducació.

TIS: Tècnic Superior en Integració Social (grau superior)

Competències professionals, personals i socials:

- e) Dissenyar i posar en pràctica actuacions per prevenir la violència de gènere, avaluant-ne el desenvolupament.

Qualificacions professionals incloses en el títol:

Mediació comunitària SC_2-324_3: UC_2-1026-11_3: Incorporar la perspectiva de gènere en els projectes d'intervenció social.

Objectius generals:

- a) Interpretar informació seleccionant les estratègies i recursos pertinents per elaborar projectes d'integració social adequats a la persona destinatària, el context i el marc vigent i que incorporin la perspectiva de gènere així com a la defensa dels drets de les víctimes de la violència de gènere i de les seves filles i fills.
- e) Identificar els nivells d'intervenció, analitzant els factors que hi influeixen per dissenyar, implementar i avaluar intervencions dirigides a la prevenció de la violència de gènere.

Mòduls professionals:

-01 Context de la intervenció social:

- UF3 Necessitats de les persones en situació de risc social d'infants i adolescents, violència masclista i violència familiar. (mínim 30 hores).
- UF4 Necessitats de les persones en situació d'exclusió social, de la discriminació per raó de sexe, lloc de procedència, ètnia o cultura. (mínim 30 hores).

-06 Atenció a unitats de convivència:

- UF4 Intervenció en situacions de relacions abusives i violència. (mínim 30 hores)

TEI: Tècnic d'Educació Infantil (grau superior)

Competències professionals, personals i socials:
CAP

Qualificacions professionals incloses en el títol:
Educació infantil 2322. UC_2-1029-11_3: Desenvolupar programes d'adquisició i entrenament en hàbits d'autonomia i salut, i programes d'intervenció en situacions de risc.

Objectius generals: CAP

Mòduls professionals:

-01 Context de la intervenció social:

- UF3 Necessitats de les persones en situació de risc social d'infants i adolescents, violència masclista i violència familiar. (mínim 30 hores)
- UF4 Necessitats de les persones en situació d'exclusió social, de la discriminació per raó de sexe, lloc de procedència, ètnia o cultura. (mínim 30 hores)

-06 Atenció a unitats de convivència:

- UF4 Intervenció en situacions de relacions abusives i violència. (mínim 30 hores)

ACTIVITATS DIDÀCTIQUES (educació infantil)

Explica'm un conte: «Rata Robinata, pèls de tomata».

Aquest conte el podem situar al final del 3r trimestre.

Es pot explicar en gran grup per a tots els alumnes del cicle d'educació infantil o a la rotllana en cada grup-classe. Per fer-ho utilitzarem il·lustracions amb cartolines, imatges, titelles, etc.

Títol de l'activitat	Som iguals, som diferents	Àrees que afecta	-Descoberta d'un mateix i dels altres -Comunicació i llenguatges
Objectiu	- Acceptar-se a un mateix - Respectar els trets característics dels altres - Escoltar activament un conte - Participar a les converses	Sessions	2
Nivell	3 anys	Organització de l'alumnat	Grup gran

Descripció de la sessió 1. Expliquem el conte. A la rotllana demanarem als infants si coneixen les ratetes i en mostrarem unes de juguina, imatges de ratetes d'altres contes, etc. Preguntarem si les ratetes del conte són iguals o diferents i demanarem per què? La mestra pot anar anotant tot allò que diuen els infants i a la rotllana, en un lloc visible, podem muntar el racó de les ratetes.

Descripció de la sessió 2. Asseguts a la rotllana parlarem de les nenes i els nens de l'aula, del color del cabell, del color de la pell, de la forma de la cara, dels ulls... i arribarem a la conclusió que totes i tots som diferents. Demanarem als infants que dibuixin una rateta amb el color que més els agrada. Finalment, penjarem les nostres ratetes per lluir el nostre racó i que tothom les pugui veure.

Títol de l'activitat	Et volem dir...	Àrees que afecta	-Descoberta d'un mateix i dels altres -Comunicació i llenguatges
Objectiu	-Escoltar activament el conte -Identificar les pròpies emocions -Expressar missatges positius -Iniciar-se en l'escriptura	Sessions	2
Nivell	4 anys	Organització de l'alumnat	Grup gran

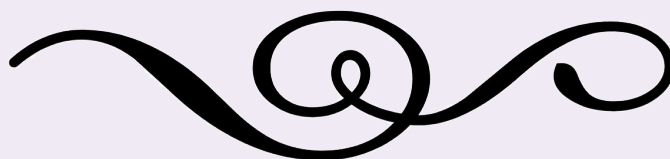
Descripció de la sessió 1. Després d'explicar el conte, en rotllana parlarem de si el que li fan les altres rates a la Rata Robinata està bé o no ho està, si els agrada o no, si creuen que és un motiu suficient per anar a la presó.

Descripció de la sessió 2. Preguntarem als infants com podríem ajudar la Rata Robinata. Recollirem les seves propostes i les adaptarem a la proposta de la mestra. Escriurem paraules boniques per donar-li suport i acompanyar la paraula amb un dibuix. La mestra recull les paraules boniques dels alumnes i les escriu a la pissarra. Reparteix cartolines als infants, que hauran d'escriure la paraula més bonica que els agradi (amb el referent de la pissarra) i fer un dibuix. La mestra recollirà les cartolines amb les paraules i els dibuixos i entre tots les enganxarem en un mural, farem fotografies i les farem arribar simbòlicament a la Rata Robinata.

Títol de l'activitat	Què passaria si...	Àrees que afecta	-Descoberta d'un mateix i dels altres -Comunicació i llenguatges
Objectiu	-Ecoltar activament un conte -Compartir les pròpies vivències -Imaginar propostes per a la resolució de conflictes -Respectar les pròpies produccions i les dels altres	Sessions	2
Nivell	5 anys	Organització de l'alumnat	Grup gran

Descripció de la sessió 1. Després d'explicar el conte als alumnes, en rotllana demanarem als infants per què creuen que la Rata Robinata no és acceptada, no agrada als companys i companyes. Demanarem si els policies que la van a buscar per portar-la a la presó ho està fent bé.

Descripció de la sessió 2. Preguntarem als infants què podríem fer nosaltres per canviar la història. Escriurem a la pissarra les frases que els infants proposen per canviar la història; l'escriuran primer en una cartolina i després en un ordinador. Aquestes frases les penjarem en un mural a l'aula.

Títol de l'activitat	<i>La Quima va a la presó</i> (còmic de la Quima)	Àrees que afecta	-Llengües -Educació en valors
Objectiu	-Respectar els drets dels companys/es -Esforçar-se per expressar la pròpia opinió davant situacions adverses	Sessions	2 sessions de 50'
Nivell	CI	Organització de l'alumnat	Gran grup i grups de 4

Descripció de la sessió 1. Farem la lectura d'un còmic amb dibuixos d'una noia que es diu Quima i viu en un país on a les dones no els està permès conduir. És una història il·lustrada que explica la repressió que pateix aquesta noia en ser detinguda per haver conduït un cotxe i la tanquen a la presó. Després, entre tots/es comentarem què ens ha suggerit la història i ens posarem a la pell de la Quima i valorarem què ha sentit? Pensarem en situacions a dins i fora de les escoles en què nens i nenes i dones i homes es poden sentir així. Podem fer una breu explicació de què és la Declaració Universal dels Drets Humans i seleccionar alguns articles que parlen d'aquesta repressió.

Consensuarem solucions perquè l'alumnat arribi a entendre com resoldre els conflictes i què és just i injust.

Descripció de la sessió 2. En la segona sessió els alumnes podran descriure oralment com els agradaria que fos el còmic de la Quima perquè tingui una vida justa. Ho posarem en comú i, per grups, farem les vinyetes d'un nou còmic sobre com hauria de ser i com ens agradaria que fos.

Podem passar un vídeo sobre convivència d'uns deu minuts i acabar amb algun exercici sobre convivència i autoestima i la millora de l'assertivitat entre iguals.

Títol de l'activitat	No envaeixis el meu espai de joc	Àrees que afecta	-Educació física -Matemàtiques -Educació en valors
Objectiu	-Motivar l'alumnat i buscar la resolució de conflictes de diverses maneres -Aprendre a acceptar el consens equitatiu	Sessions	2 sessions d'1 hora i mitja
Nivell	Cicle mitjà	Organització de l'alumnat	Grup gran i per grups

Descripció de la sessió 1. Aquesta és una sessió plantejada per l'àrea d'educació física. Hi haurà un treball de camp previ per observar l'ús de l'espai a l'hora del pati: se'n farà el dibuix, el fotografiarem i s'analitzarà si estan barrejats per cursos i si hi ha espais mixtos i no mixtos i la seva proporcionalitat. Més endavant, en una classe d'educació física treballarem l'espai que representa i el calcularem (àrea de matemàtiques). En l'àrea d'educació física farem exercicis per comprendre la noció d'espais mixtos i no mixtos i el que suposa l'opressió de gènere. En acabar els exercicis, farem la posada en comú i direm com ens hem sentit d'incòmodes, en prendrem consciència i proposarem solucions.

Descripció de la sessió 2. En l'àrea de matemàtiques haurem calculat els espais de pati per volum d'alumnat per classe, per zones i per metres quadrats i n'haurem obtingut unes conclusions.

- La segona part es faria en una sessió d'educació en valors, en què reflexionarem sobre com ens sentim quan no tenim prou espai perquè algú l'envaeix.

S'hi treballarà la comunicació i la resolució de conflictes, sobretot com podem gestionar i solucionar. Hi participa tot el grup-classe i serveix per prendre consciència de la discriminació de gènere que hi ha des de ben petits.

La dinàmica és que, anònimament o no, tothom qui vulgui apunti en un paper un conflicte del pati. Es llegeixen els conflictes i entre tots hi aportem solucions. Amb una metodologia activa, debatrem i recollirem les aportacions de l'alumnat per a cada cas per elaborar un manual de resolució de conflictes del pati i obtenir un seguit de conclusions.

- Una altra variant de la sessió seria que grups de 4 o 5 alumnes elaboressin una nova distribució dels patis que sigui equitativa i sense espais repressius. Després cada grup defensarà el seu projecte i votarem la més inclusiva i aquella en què ens sentim més còmodes, amb alternatives no repressives i amb un enfocament feminista. És un aprenentatge sobre com acceptar el consens respecte a una situació que s'ha debatut.

Títol de l'activitat	Pateixo assetjament psicològic	Àrees que afecta	Educació en valors, educació física-teatre, medi social i cultural
Objectiu	-Contagiar entre l'alumnat les diverses maneres propositives de reaccionar en diferents opinions i situacions adverses -Potenciar el respecte vers l'alumnat i gestionar i aconseguir acords favorables per a ambdues parts	Sessios	2 sessions de 50 minuts
Nivell	Cicle superior	Organització de l'alumnat	Grup gran

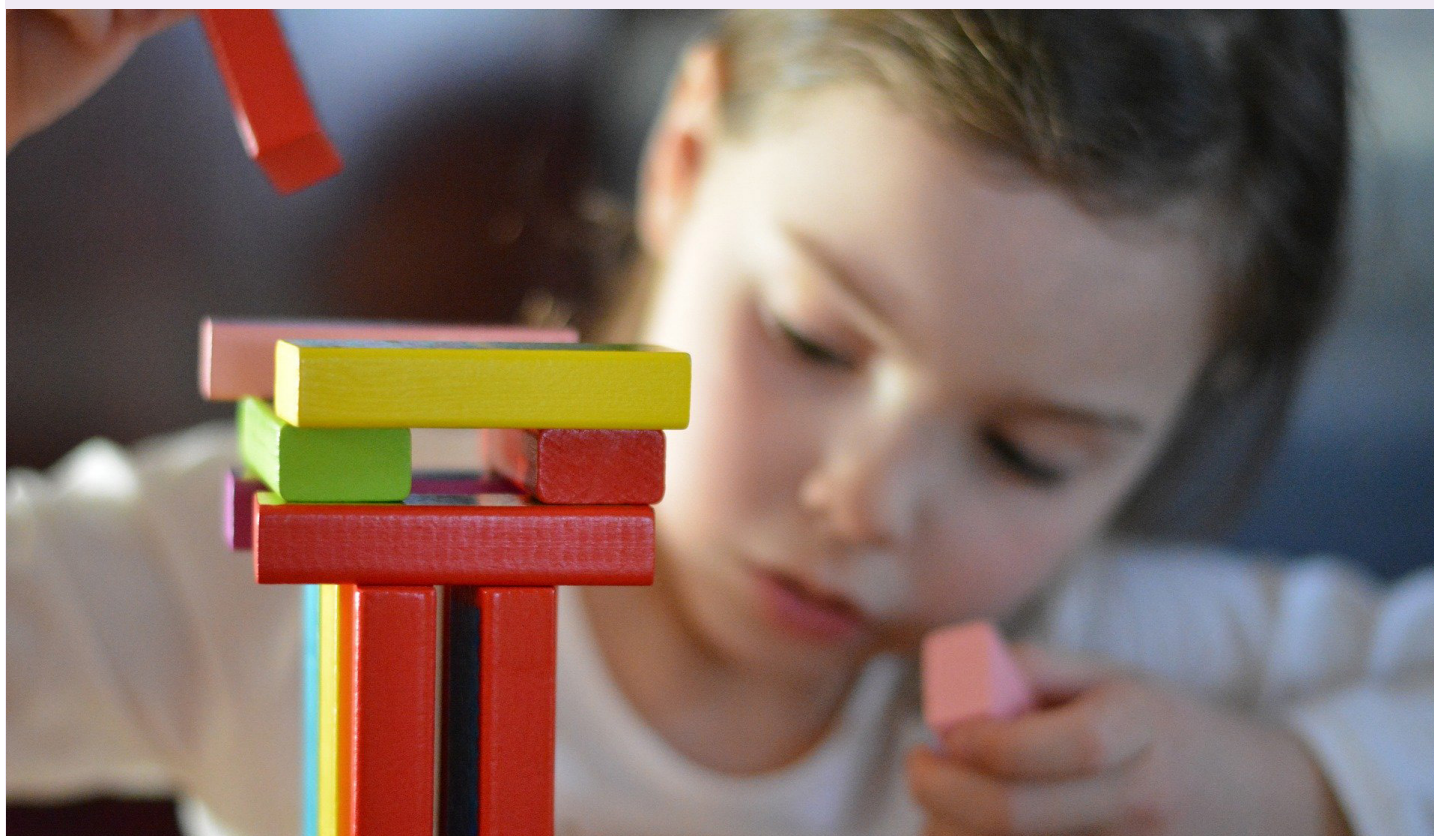
Descripció de la sessió 1. Amb els alumnes visualitzarem les pel·lícules *Bullying* i *Cobardes* o qualsevol altre vídeo triat pel professorat que mostri situacions d'assetjament a les dones (més concretament).

Després demanarem al grup que facin una pluja d'idees sobre com podem ajudar les persones que l'han patit i ens centrarem en els vídeos visualitzats.

En la segona part, a partir del consens i l'escolta activa de tots i totes, proposarem unes conclusions i solucions a l'assetjament psicològic i al maltractament entre iguals i tot seguit hi elaborarem un mural per a la classe.

Descripció de la sessió 2. En la segona sessió, en classe de medi social i cultural però que prèviament s'haurà treballat en educació física per grups de 6, els alumnes teatralitzaran diferents històries d'assetjament psicològic (que els haurà tocat llegint-la en unes cartolines) i les representaran a classe. Prèviament ho hauran assajat a classe d'educació física.

Després fem la posada en comú, expressem què hem sentit i obrim un debat. A la part final de la sessió s'elaborarà un decàleg de normes, que escriurem en un mural, per a la classe per tal d'evitar la repressió i el maltractament.

PROPOSTA DIDÀCTICA (secundària)

Títol de l'activitat	La cacera de bruixes
Àmbits que afecta	Àmbit lingüístic Àmbit científic-tecnològic Àmbit social Àmbit artístic Àmbit de cultura i valors Àmbit digital Àmbit personal i social
Objectiu	Reflexionar sobre el fenomen de la cacera de bruixes des de la perspectiva de la coeducació, tenint en compte el gènere, la diferència, la por, la injustícia, la llibertat...
Sessions	2/3
Organització de l'alumnat	Individual i en grups de 4/5

Al llarg de les activitats que et plantejem volem que descobreixis qui eren realment les bruixes, com vivien, per què eren perseguides i si realment eren tan diferents de la resta de les dones.

Activitat 1 (15')

Abans d'iniciar el recorregut cap al descobriment de les bruixes és important esbrinar què en saps o com t'imagines que era una bruixa. Per això et proposem que completis el quadre següent.

Característiques físiques	
Com es vestien	
A què es dedicaven	
Trets positius	Trets negatius

Ara que ja sabem què penses de les bruixes t'animem que investiguis una mica més sobre aquest misteriós personatge. Potser si descobreixes realment com eren canviarà la teva percepció sobre elles.

Activitat 2 (30')

Llegeix els punts I, II, III, IV del text següent: <<http://www.ub.edu/duoda/diferencia/html/ca/secundario7.html#tab-content-04>>.

- I. Introducció
- II. Totes som bruixes. Espectre social de les bruixes
- III. Les guaridores: transmissores de la medicina popular
- IV. La bruixeria i la professionalització de la medicina

Activitat 3 (15')

De segur que després d'haver-te informat millor de qui eren les bruixes ha canviat bastant la percepció que en tenies inicialment. Et proposem que tornis a omplir el quadre de l'activitat 1 i comparis els dos resultats.

Característiques físiques	
Com es vestien	
A què es dedicaven	
Trets positius	Trets negatius

Activitat 4 (30')

Després de llegir les lectures proposades ja saps que moltes de les dones que eren titllades de bruixes es de-

1. Bruixes

«Bruixes sobre escombres», miniatura que apareix a *Le Champion des Dames* (Biblioteca Nacional de França f. 150r., 1440-1442).

Segur que has sentit parlar molt de les bruixes. De fet, en moltes de les històries que has llegit i en algunes de les pel·lícules que has vist apareixen sovint aquests personatges.

Llevat d'algunes excepcions, les bruixes comparteixen unes característiques en gairebé tota la literatura popular, però de vegades la realitat és molt diferent del que expliquen els contes.

Potser també deus saber que durant molts anys les bruixes van ser perseguides i se'ls aplicaven càstigs tan salvatges com cremar-les a la foguera. T'has plantejat algun cop per què passava això? Has pensat si era just que castiguessin aquestes dones amb penes tan dures?

dicaven a guarir altres persones amb remeis casolans. Aquests remeis estaven confeccionats amb herbes medicinals.

- Has fet ús d'algun remei casolà per guarir-te d'alguna malaltia? Explica'l.

Per aprendre una mica més sobre herbes medicinals pots llegir aquest article: <<https://www.vilaweb.cat/noticies/les-25-herbes-remeieres-mes-freqüents-i-les-seves-propietats-medicinals/>>.

Després completa aquesta fitxa botànica amb l'herba medicinal que triïs.

Imatge de la planta	Nom vulgar
	Nom científic
	Descripció de la planta
	Habitat
	Característiques: colors, arrel, tija, fulla, flor, fruit...
	Propietats medicinals

2. Bruixes

«Bruixes sobre escombres», miniatura que apareix a *Le Champion des Dames* (Biblioteca Nacional de França f. 150r., 1440-1442).

Les dones acusades de bruixeria sovint eren jutjades en tribunals locals, a partir de les denúncies dels seus veïns i veïnes. Eren pocs els casos en què tribunals com la Inquisició, una institució de l'Església catòlica, se n'ocupaven.

Activitat 5 (30')

Ja has descobert que les dones que anomenaven bruixes no eren tan dolentes com les pinten al cinema. Eren dones com qualsevol altra i que, a més a més, jugaven un paper important en la seva societat. Però, si en molts casos ajudaven les altres persones, per què van ser víctimes de la repressió?

Llegeix els punts V i VI d'aquest text per tal d'esbrinar-ho: <<http://www.ub.edu/duoda/diferencia/html/ca/secundario7.html>>.

Després de llegir el text, digues si les afirmacions següents són veritables o falses:

a. S'ha demostrat que les bruixes feien pactes amb el diable.	
b. Moltes dones eren perseguides perquè no seguien els convencionalismes de la societat.	
c. En aquella època ser dona soltera estava molt mal vist i podien acusar-te de bruixa.	
d. Al poder l'interessava perseguir totes aquelles dones que no podia tenir controlades.	
e. Les dones que eren dolentes eren acusades de bruixes.	
f. Era fàcil que una dona que pensés de manera diferent fos acusada de bruixa.	
g. Les dones que més van patir el fenomen de la cacera de bruixes pertanyien a les classes populars.	
h. Finalment es va crear el sindicat de les bruixes per posar fi a la repressió que patien.	

Activitat 6 (30')

Com que ara ja tenim molta informació sobre la cacera de bruixes, us proposem que reflexioneu en grup sobre aquest fenomen. Penseu si la repressió per les idees o maneres de viure de les persones va ser un fet puntual de l'Edat Mitjana o si s'ha produït en altres moments de la història, incloent-hi l'actual.

Distribuiu-vos en grups de 4 persones i contesteu les preguntes següents. Trieu una persona portaveu i compartiu les vostres reflexions amb la resta de la classe.

La majoria de les bruixes eren dones i, donat que en aquella època les lleis desprotegien el gènere femení, era molt senzill llançar-hi acusacions falses. Un cop eren acusades per algú, el rumor s'escampava sense que elles poguessin demostrar la veritat.	
Sabeu què és un cap de turc? Us ha passat mai a classe que algú fos acusat d'alguna cosa que no havia fet? Com va reaccionar? I vosaltres?	
Hi ha, avui dia, persones o grups acusats injustament a causa de rumors o per les seves creences o idees? Què penseu d'aquest tipus d'injustícia?	

Per saber-ne més podeu consultar els webs següents:
<http://www.xtec.cat/monografics/socials/eltemps/temps_h8.pdf>
<<http://bruixes.mhcat.net>>

Títol de l'activitat	Les dones represaliades als carrers del municipi X.	Àrees que afecta	Geografia, història, matemàtiques, llengües, Informàtica, cultura i valors.
Nivell	ESO i batxillerat	Organització de l'alumnat	Grups de 5

Nombre de sessions: 2 classes d'una hora.

Recursos: Aula d'informàtica i material cartogràfic (plànols amb els carrers del municipi, regles, llapis, fulls...).

Objectius: Detectar la discriminació de la dona (i més concretament, les dones represaliades) a l'hora de posar nom als carrers del municipi i reflexionar i presentar propostes per a corregir aquesta desigualtat.

Descripció de l'activitat: La sessió comença a l'aula d'informàtica, on l'alumnat rep instruccions de com portar a terme l'activitat.

- Es distribueix l'alumnat en grups de 5 persones i s'escull una persona que fa de portaveu (pren notes i les exposa a la resta de la classe quan sigui convenient).
- S'assignen els ordinadors (si es possible, un per persona).
- Es reparteix el material necessari: fulls, bolígrafs, regles, plànols —amb nom de carrers i sense.
- S'explica l'activitat i com es treballarà al llarg de les sessions:

1. L'alumnat haurà d'accedir al plànol *online* del seu municipi. També disposarà d'una còpia en paper.
2. Es distribuirà el territori del municipi fent servir coordenades geogràfiques. Es dividirà el municipi de manera equitativa; per exemple, en 6 parts, si el grup-classe és de 30 alumnes.
3. Amb l'ordinador cada component del grup crearà una taula de dues columnes, una amb els carrers que tenen nom de dones i un altra amb els que en tenen d'homes. Posteriorment, es compartiran aquestes taules i es començarà a treballar en grup.
4. Tot el grup en conjunt comptarà el nombre de carrers que tenen nom de dones i els que tenen nom d'home. Observaran ràpidament el nombre dels primers és molt

inferior que no el dels segons. Es podrà comprovar visualment a la graella però es veurà molt millor en una representació gràfica (un diagrama sectorial, per exemple) que es farà fent servir l'ordinador.

5. Seguidament, analitzaran el plànol del municipi, fixant-se on se situen els carrers amb nom de dona i es realitzarà un nou plànol del municipi (a mà o fent servir l'ordinador) on només es visualitzaran els carrers amb nom de dona.

6. A continuació, el mateix alumnat es repartirà els carrers que ha localitzat amb nom de dona. Farà una recerca a Internet per a escriure, posteriorment, una petita biografia de cada una de les dones que donen nom als carrers del seu municipi.

Serà en aquest moment que detectaran les dones que han estat represaliades i les que no. Obtindran, per tant, informació per a crear una nova taula, que haurà de tenir dues columnes, una on hi haurà totes les dones i una altra on es marcarà amb una X les que es considera que han estat represaliades.

7. Posteriorment, en el moment de reflexió, cada grup valorarà la importància de l'espai que ocupen els carrers amb nom de dona (si es tracta de carrers centrals, si són de nova creació...), la seva professió, el tipus de repressió que van patir, l'any en què van ser anomenats els carrers —tenint en compte qui governava en aquell moment—, quins noms tenien abans...

8. Tot seguit, les persones que fan de portaveu transmetran les opinions i reflexions del seu grup al grup-classe. Es posaran en comú totes les reflexions.

9. Després, tot el grup-classe iniciarà un debat en què s'analitzaran les reflexions i propostes de cada un dels grups.

10. Finalment, s'intentarà consensuar propostes concretes que puguin posar fi a la desigualtat que s'ha detectat al llarg de l'anàlisi realitzada.

(*) Ampliació de l'activitat

- Es pot realitzar un estudi comparatiu (dos municipis o més) seguint diferents criteris: localització, context històric, nombre d'habitants, extensió...
- Es pot fer una recerca per Internet de dones represaliades en territoris propers o allunyats...

(*) Webgrafia

- <www.icgc.cat/ca/>
- <www.snazzymaps.com>

